

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3238/2023
19.07.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: др Илије Зиндовића, председника већа, Весне Субић и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обоје из ..., чији је заједнички пуномоћник Оливер Мадић, адвокат из ..., против тужених АД „Будућност“ Бачка Паланка, чији је пуномоћник Марко Остојић, адвокат из ..., Општине Бачка Паланка, коју заступа Војислав Милаковић, адвокат из ... и Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Новом Саду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 418/22 од 21.04.2022. године, у седници одржаној 19.07.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 418/22 од 21.04.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бачкој Паланци П 409/15 од 03.03.2021. године, обавезан је тужени АД „Будућност“ Бачка Паланка да тужиоцу АА исплати на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због смрти блиског лица – оца, износ од 400.000,00 динара са законском затезном каматом од 03.03.2021. године до исплате (став први изреке), као и да тужилци ББ исплати на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због смрти блиског лица – супруга, износ од 300.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.03.2021. године до исплате (став други изреке). Одбијен је тужбени захтев тужилаца према туженом АД „Будућност“ Бачка Паланка у делу накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због смрти блиског лица, тужиоцу преко досуђеног износа од 400.000,00 динара до утуженог износа од 600.000,00 динара, а тужилци преко досуђеног износа од 300.000,00 динара до траженог износа од 600.000,00 динара са законском затезном каматом на одбијајући део захтева почев од пресуђења до исплате (став трећи изреке). Одбијен је тужбени захтев тужилаца да им тужена Општина Бачка Паланка и тужена Република Србија заједно са првотуженим солидарно накнаде нематеријалну штету због претрпљеног душевног бола

због смрти блиског лица у износу од по 600.000,00 динара за сваког тужиоца са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате (став четврти изреке). Одбијен је захтев тужиоца којим је тражио да се обавезу тужени да му солидарно исплате на име накнаде материјалне штете и то износ од 30.990,60 динара на име плаћених трошкова погребног места са законском затезном каматом од 15.06.2013. године, износ од 18.003,60 динара на име плаћених погребних трошкова сахрањивања и коришћења капеле са законском затезном каматом почев од 15.06.2013. године, износ од 50.110,00 динара на име погребних трошкова плаћених погребном предузећу „...“ са законском затезном каматом почев од 15.06.2013. године, износ од 120.000,00 динара на име трошкова израде надгробног споменика са законском затезном каматом почев од 03.03.2021. године, износ од 50.000,00 динара на име трошкова даће са законском затезном каматом почев од 13.02.2014. године, износ од 20.000,00 динара на име трошкова седмодневног помена са законском затезном каматом почев од 20.02.2014. године, износ од 20.000,00 динара на име трошкова шестонедељног помена са законском затезном каматом почев од 27.03.2014. године, износ од 15.000,00 динара на име трошкова полугодишњег помена са законском затезном каматом почев од 13.08.2014. године, износ од 15.000,00 динара на име трошкова годишњег помена са законском затезном каматом од 03.02.2015. године (став пети изреке). Одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезу тужени да му солидарно на име накнаде материјалне штете на мотору марке „...“ регистарске ознаке ... исплате износ од 40.175,11 динара са законском затезном каматом од 12.04.2018. године до коначне исплате, као и да му на име накнаде материјалне штете на име услужне процене за возило исплати износ од 4.800,00 динара са законском затезном каматом од 05.08.2014. године до коначне исплате (став шести изреке). Одлучено је да у односу на тужбени захтев тужилаца према туженима АД „Будућност“ Бачка Паланка и Републику Србију свака странка сноси своје трошкове парничног поступка (став седми изреке), док су тужиоци обавезани да туженој Општини Бачка Паланка накнаде трошкове парничног поступка у износу од 262.750,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до коначне исплате (став осми изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 418/22 од 21.04.2022. године, ставом првим изреке, жалба тужилаца је одбијена а жалба туженог АД „Будућност“ Бачка Паланка усвојена и пресуда Основног суда у Бачкој Паланци П 409/15 од 03.03.2021. године потврђена у побијаном одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву (ставови трећи, четврти, пети и шести изреке) и делу одлуке о трошковима поступка (став осми изреке), преиначена у побијаном усвајајућем делу одлуке о главном захтеву (ставови први и други изреке) у делу одлуке о трошковима поступка (став седми изреке), тако што је одбијен захтев тужилаца да се обавезе тужени АД „Будућност“ Бачка Паланка да тужиоцу АА исплати на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због смрти блиског лица – оца, износ од 400.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.03.2021. године до исплате, као и да тужили ББ исплати на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због смрти блиског лица – супруга, износ од 300.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 03.03.2021. године до исплате, те су обавезани тужиоци да туженом АД „Будућност“ Бачка Паланка на име накнаде трошкова парничног поступка исплате износ од 52.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су благовремено изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду сходно одредби члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20) па је нашао да ревизија тужилаца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 26.04.2013. године око 13,40 часова на некатегорисаном путу који спаја државни пут 1Б реда ознаке 12 и воћњака туженог АД „Будућност“ на подручју Општине Бачка Паланка, догодила се саобраћајна незгода у којој је учествовао мопед марке „...“ тип ..., регистарске ознаке, којим је управљао сада пок. ВВ. Том приликом ВВ је задобио тешку телесну повреду у виду прелома темене кости лобање са леве стране и субдуралног крварења, услед чега је преминуо 03.06.2013. године. Критичном приликом сада пок. ВВ се кретао наведеним правцем од државног пута 1Б реда до 12 према капији поменутог воћњака. Проласком за око 100 метара од салаша ГГ, мопед је слетео са коловоза у десну страну гледано у свом правцу кретања на травнату земљану банку и ударио у бетонски стуб и жичану ограду воћњака туженог АД „Будућност“ а који се налази на парцели у власништву овог туженог. Предметни пут је рађен без грађевинске дозволе и ради уласка на тај пут није постојала препрека нити посебан саобраћајни знак. Вештачењем је утврђено да је скретањем мотоцикла са пута од места контакта учињено на удаљености од 93,9 метара а мотор се кретао брзином око 45км/час што се може констатовати дозвољеном брзином. Пут с обзиром да је рађен без дозволе није уцртан у мрежу путева. Тужилац и тужила су син и супруга сада покојног ВВ. Мопед је био власништво ДД из ... а вештачењем је утврђено да је на мотору наступила тотална штета а иста је у висини од 40.175,11 динара.

При овако утврђеном чињеничном стању, првостепени суд је нашао да имајући у виду чињеницу да је предметни пут рађен без дозволе и није уцртан у мрежу путева, на страни друготуженог и трећетуженог стоји недостатак пасивне легитимације те да исти нису одговорни за насталу штету. Међутим, везано за првотуженог, првостепени суд закључује сходно одредби чл. 173, 174. и 177. ЗОО да постоји објективна одговорност првотуженог АД „Будућност“ као власника предметног пута јер није постојала рампа да се пут користи што представља пропуст првотуженог АД „Будућност“. Стога постоји узрочно-последична веза између настале штете и пропуста првотуженог, па је тужбени захтев према првотуженом делимично усвојен.

Апелациони суд је закључио да је правилан став првостепеног суда у погледу недостатка пасивне легитимације у односу на тужене Општину Бачка Паланка и Републику Србију, с обзиром да се предметни пут налази у приватној својини а не у јавној својини, исти представља некатегорисан пут и није уцртан у мрежу путева и као такав евидентиран у РГЗ. Даље, другостепени суд налази да је погрешан закључак првостепеног суда да постоји одговорност првотуженог АД „Будућност“ за насталу штету. Ово из разлога што у току поступка није доказано да постоји узрочно-последична веза између

смрти пок. ВВ и чињенице да првотужени није обезбедио забрану кретања назначеним путем који је рађен без дозволе. Чињеница да првотужени није поставио рампу нити капију која би ограничавала приступ трећим лицима предметном путу не представља околност из које произлази одговорност првотуженог за предметну незгоду. Очигледно је да је предметна незгода наступила из неких других околности који нису у вези са туженом, па сходно одредби члана 177. ст. 1. у 2. ЗОО не може се прихватити закључак првостепеног суда да је првотужени одговоран за насталу штету.

По оцени Врховног суда, правилан је закључак другостепеног суда да у конкретној ситуацији није доказано да постоји узрочно-последична веза између пропуста првотуженог и штете коју су тужиоци претрпели. Објективна одговорност се заснива на посебном основу, уколико постоји опасна делатност или опасна ствар. Други услов да би неко остварио штету по основу објективне одговорности јесте доказаност да постоји узрочно-последична веза између опасне ствари или опасне делатности и настале штете. Чињеница да је првотужени на својој парцели изградио асфалтни пут и да није ставио капију нити ограничио приступ трећим лицима предметном путу не указује на околност да би тај пропуст могао бити узрок настанка штете (саобраћајне незгоде). Чињеница да је пут рађен без дозволе и непостављања препреке за улазак на тај пут, аутоматски не ствара основ да се може сматрати да је због тога тај пут опасна ствар. Стога је правилан закључак другостепеног суда да се овом случају име применити одредба члана 177. Закона о облигационим односима јер је евидентно да у току поступка није доказано да постоји узрочно-последична веза између наступеле штетне последице и евентуалног пропуста првотуженог. Опасна ствар не представља опасну ствар у смислу одговорности за штету уколико се иста користи у складу са прописима. У овом случају није доказано да је постала назначена узрочно-последична веза већ из чињеничног стања, како правилно закључује другостепени суд произлази да је штетна радња настала или радњом пок. ВВ, радњом трећег лица или због неког другог узрока. Те околности ослобађају првотуженог одговорности у оваквим случајевима.

Евидентно је да је спорни пут у власништву првотуженог. При томе постављање бетонских стубова на приватној парцели не може да створи закључак да је то опасна ствар уколико неко ко трпи штету или на коме је штета настала без одобрења или из неких неоправданих разлога пролази тим правцем. Ако би се прихватило тумачење изнето у ревизији тужиоца да нестављање рампе за улазак на пут и постављања ограде близу коловоза тог пута представља опасну ствар и тиме створила одговорност за накнаду штете онда би са једним таквим широким тумачењем дошло у ситуацију да свака ствар може представљати опасну ствар, власник ствари био одговоран за штету, иако није доказана узрочно-последична веза између ствари и настале штете, што би било апсолутно неприхватљиво.

Ни остали наводи из ревизије не доводе у сумњу правилност другостепене одлуке нити су од посебног значаја да могу утицати на доношење другачије одлуке.

Имајући у виду напред изнето на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
др Илија Зиндовић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић